

Analiza zagrożeń
w tym identyfikacja miejsc, w których występuje
zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących
obszar wodny
do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji
na terenie gminy Murowana Goślina

Spis treści:

I. Cele opracowania	3
II. Podstawy prawne opracowania	4
III. Charakterystyka terenu wodnego – przystań rzeczna w Mściszewie	5
IV .Zagrożenia dla osób przebywających na obszarze wodnym w Mściszewie	6
V. Charakterystyka terenu wodnego na terenie rekreacyjnym w Kamińsku	7
VI. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarze wodnym w Kamińsku	8
VII. Służby oraz środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczenia zagrożeń oraz akcji ratowniczych	10

I. Cele opracowania

Głównym celem niniejszego opracowania jest analiza zagrożeń w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Murowana Goślina, zwana dalej *Opracowaniem*.

Szczegółowe cele opracowania analizy zagrożeń na obszarach wodnych gminy Murowana Goślina to:

1. zapewnienie na właściwym poziomie bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji;
2. ustalenie i przypisanie zadań w zakresie bezpieczeństwa właściwym podmiotom na obszarach wodnych znajdujących się w gminie;
3. identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji;
4. ustalenie podstawowych ryzyk zagrożeń oraz ich poziomu na obszarach wodnych;
5. wypracowanie właściwych działań zapobiegających negatywnym zdarzeniom na obszarach wodnych;
6. określenie działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych;
7. stworzenie warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom przebywającym na obszarach wodnych na terenie gminy Murowana Goślina oraz pozyskaniu informacji w zakresie niezbędnym do opracowania ww. analizy, poproszono:

1. Ochotniczą Straż Pożarną w Murowanej Goślinie;
2. Komisariat Policji w Murowanej Goślinie;
3. Straż Miejską w Murowanej Goślinie

o nadesłanie informacji.

Dane te oraz przeprowadzona lustracja stały się podstawą opracowania przez Referat Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Transportu Publicznego *Analizy zagrożeń* na obszarach wodnych:

- przystani kajakowej Binduga w Mściszewie;
- terenu rekreacyjnego nad Jeziorem Kamińskim.

II. Podstawy prawne opracowania

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi bezpieczeństwo na obszarach wodnych są następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz. 40);
2. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023r. poz. 122);
3. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023r. poz. 714);
4. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023r. poz. 1478);
5. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2022r. poz. 1720);
6. Ustawa z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego (Dz. U. z 2023r. poz. 748);
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczenia obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag (Dz. U. z 2022r. poz. 1979);
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1981);
9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne (Dz. U. z 2022r. poz. 1607);
10. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli (Dz. U. z 2018r. poz. 2476).

III. Charakterystyka terenu wodnego – przystań rzeczna w Mściszewie

Przystań mieści się na prawym brzegu rzeki Warta w Mściszewie - wsi położonej w gminie Murowana Goślina. Stanowi idealne miejsce dla amatorów aktywnego wypoczynku na łonie malowniczych nadwarciańskich terenów. Znajduje się tutaj również pole namiotowe, toaleta przenośna, plac zabaw oraz wiaty turystyczne. Przystań Binduga to idealne miejsce dla pieszych turystów i miłośników rowerów, którzy z tego miejsca mogą rozpocząć wycieczkę wzdłuż dzikiej jeszcze rzeki. Na terenie przystani odbywa się wiele imprez sportowych i kulturalnych oraz liczne zawody biegowe i rowerowe.

Dojazd drogą gruntową. Współrzędne geograficzne: 52°34'50"N 16°57'18"E.

Poniżej przedstawiono jak przepływa rzeka Warta.

IV. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarze wodnym w Mściszewie

Potencjalnym zagrożeniem dla osób przebywających na terenie przystani kajakowej Binduga w Mściszewie mogą być:

- 1) pożary trzcinowisk i roślinności przybrzeżnej, w tym także drzewostanu na brzegach rzeki;
- 2) skażenie środowiska w wyniku poważnych awarii (przedostania się do wód substancji niebezpiecznych np. katastrofa komunikacyjna, dopływu skażeń do systemu kanalizacji deszczowej).

Przebywając na ww. terenie należy stosować się do regulaminu terenu przystani rzecznej Binduga w Mściszewie, który jest sporządzony i opublikowany przez Urząd Miasta i Gminy Murowana Goślina na zlokalizowanej przy wejściu tablicy.

Zagrożenia dla osób poruszających się jednostkami pływającymi wynikają m.in. z:

- 1) niedostatecznych umiejętności sterowania jednostką i wykonywania ryzykownych manewrów;
- 2) słabej wiedzy na temat batymetrii rzeki;
- 3) występowania nieoznaczonych miejsc niebezpiecznych – mielizn i przedmiotów zanurzonych;
- 4) złego stanu zdrowia osoby sterującej jednostką bądź pozostawania tej osoby pod wpływem alkoholu lub środków odurzających;
- 5) niekorzystnych warunków pogodowych (szkwałów, silnego falowania, wyładowań atmosferycznych);
- 6) braku odpowiednich środków bezpieczeństwa, w szczególności indywidualnych środków wypornościowych: kamizelek ratunkowych lub asekuracyjnych;
- 7) braku właściwego zabezpieczenia ratowniczego imprez związanych ze spływem kajakowym;
- 8) wydłużenia czasu dotarcia ratowników do miejsca, w którym nastąpiło niebezpieczne zdarzenie, jeśli wystąpiło ono w znacznej odległości od miejsca stacjonowania łodzi ratunkowych bądź miejsc dogodnych do wodowania sprzętu.

W przypadku „wywrotek” sprzętu pływającego – wstępuje zagrożenia dla osób przebywających w wodzie m.in. z powodu braku lub słabej umiejętności pływania, niewłaściwej oceny tych umiejętności bądź złego stanu zdrowia, wpływania w strefy porośnięte roślinnością wodną lub w miejsca bagniste oraz możliwości kolizji z jednostkami pływającymi.

Z informacji od służb, o których mowa w I pkt niniejszego *Opracowania* wynika, że na terenie wodnym w Mściszewie – przystań Binduga nie odnotowano żadnych wypadków oraz częstych interwencji.

V. Charakterystyka terenu wodnego na terenie rekreacyjnym w Kamińsku

Jezioro Kamińskie – jezioro położone na terenie Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka, niedaleko wsi Kamińsko w gminie Murowana Goślina.

Jest to jezioro rynnowe, usytuowane w rynnie subglacialnej biegnącej od strony północno-zachodniej, w kierunku południowo-wschodnim. Linia brzegowa tylko częściowo dostępna, w niektórych miejscach zabagniona. Poziom lustra wody niestabilny (od lat 70. XX w. do 2000 r. obniżył się o 2,4 m). Połączone rowem z Jeziorem Czarnym i jeziorem Pławno, tworzy zlewnię bezodpływową.

Nad jeziorem znajdują się „Mokradła nad jeziorem Kamińsko” o powierzchni 5,57 ha - jeden z użytków ekologicznych Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka.

Wysokość lustra	82,822 m n.p.m.
Morfometria	Powierzchnia 20,28 ha
Hydrologia	Rodzaj jeziora - rynnowe

Nad jeziorem Kamińskim znajduje się plaża piaszczysto-trawiasta, pole namiotowe, boisko do gry w siatkówkę, plac zabaw dla dzieci, przebieralnia, wiata turystyczna, punkt gastronomiczny wraz ze strefą wypoczynkową oraz toalety. W sezonie letnim istnieje możliwość utworzenia miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli.

Dojazd drogą gruntową. Współrzędne geograficzne: 52°32'25"N 17°02'43"E.

VI. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarze wodnym w Kamińsku

W przypadku obszaru wodnego występującego na ośrodku rekreacyjnym w Kamińsku przede wszystkim występują zagrożenia dla osób kąpiących się wynikające m.in. z:

- 1) braku lub słabych umiejętności pływania, niewłaściwej oceny tych umiejętności bądź złego stanu zdrowia;
- 2) korzystania z miejsc nie przystosowanych do kąpieli – wpływania w strefy porośnięte roślinnością wodną lub w miejsca bagniste, wykonywania skoków do wody, bez znajomości głębokości i występowania obiektów zanurzonych;
- 3) odbywania kąpieli w stanie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających;
- 4) odbywania kąpieli przy niesprzyjających warunkach pogodowych (np. silne falowanie, niska temperatura wody, wyładowania atmosferyczne);
- 5) możliwości kolizji z jednostkami pływającymi;
- 6) małej liczby ratowników WOPR nadzorujących miejsca niebezpieczne.

Zagrożenia dla osób poruszających się jednostkami pływającymi wynikają m.in. z:

- 1) niedostatecznych umiejętności sterowania jednostką, wykonywania ryzykownych manewrów, niedostosowania takielunku statków żaglowych do aktualnych warunków pogodowych;
- 2) słabej wiedzy na temat batymetrii akwenu;
- 3) występowania nieoznaczonych miejsc niebezpiecznych dla żeglugi – mierzni i przedmiotów zanurzonych;
- 4) złego stanu zdrowia osoby sterującej jednostką bądź pozostawiania tej osoby pod wpływem alkoholu lub środków odurzających;
- 5) niekorzystnych warunków pogodowych (szkwałów, silnego falowania, wyładowań atmosferycznych);
- 6) braku odpowiednich środków bezpieczeństwa, w szczególności indywidualnych środków wypornościowych: kamizelek ratunkowych lub asekuracyjnych;
- 7) wydłużenia czasu dotarcia ratowników do miejsca, w którym nastąpiło niebezpieczne zdarzenie, jeśli wystąpiło ono w znacznej odległości od miejsca stacjonowania łodzi ratunkowych bądź miejsc dogodnych do wodowania sprzętu;
- 8) w przypadku „wywrotek” sprzętu pływającego – zagrożenia analogiczne jak dla osób kąpiących się.

Zagrożenia dla osób przebywających na lodzie wynikają m.in. z:

- 1) braku wiedzy na temat aktualnej grubości lodu umożliwiającego bezpieczne uprawianie turystyki, wędkarstwa i sportów zimowych;
- 2) braku wiedzy na temat zróżnicowania grubości lodu w różnych częściach zbiornika;

- 3) załamania się pokrywy lodowej pod ciężarem osoby wchodzącej na zbyt cienki lód, w szczególności w rejonach dopływu i odpływu wód powierzchniowych oraz obszarów źródłiskowych;
- 4) załamania się pokrywy lodowej po wjeździe na lód, wbrew obowiązującym zakazom, samochodem lub innym pojazdem;
- 5) w przypadku wpadnięcia do wody - braku lub słabej umiejętności pływania, szoku termicznego, szybkiego wychłodzenia organizmu, braku sprzętu asekuracyjnego i umożliwiającego wyjście na lód;
- 6) niewłaściwego dla warunków pogodowych ubrania, skutkującego wyziębieniem organizmu, możliwością powstawania odmrożeń lub zamarznięcia, zwłaszcza w sytuacji pozostawania pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

Potencjalnym zagrożeniem dla osób przebywających na terenie wodnym w Kamińsku mogą być także:

- 1) pożary trzcinowisk i roślinności przybrzeżnej, w tym także lasów;
- 2) skażenie środowiska w wyniku poważnych awarii (przedostania się do wód substancji niebezpiecznych, np. w wyniku katastrof komunikacyjnych).

Przebywając na ww. terenie należy stosować się do regulaminu terenu ośrodka rekreacyjnego w Kamińsku, który jest sporządzony i opublikowany przez Urząd Miasta i Gminy Murowana Goślina na zlokalizowanej przy wejściu tablicy.

Natomiast jeśli na terenie rekreacyjnym utworzone zostanie miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli na okres nie dłuższy niż 30 dni, w tym przypadku należy zapoznać się również z regulamin tego miejsca oraz śledzić informację o wynikach przeprowadzonych badań wody, które sugerują czy kąpiel nie jest zakazana z uwagi na zanieczyszczenia.

Z informacji od służb, o których mowa w I pkt niniejszego *Opracowania* wynika, że na terenie rekreacyjnym w Kamińsku nie odnotowano żadnych wypadków oraz częstych interwencji.

Zarząd Ochotniczej Straży Pożarnej w Murowanej Goślinie zaznacza, że do plaży w Kamińsku, która znajduje się na terenie lasu, istnieje słaby dojazd dla średniego i ciężkiego wozu ratowniczo-gaśniczego.

VII. Służby oraz środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczenia zagrożeń oraz akcji ratowniczych

Na terenie gminy Murowana Goślina występują następujące siły i środki, które mogą być wykorzystane do ograniczania zagrożeń oraz prowadzenia akcji ratowniczych:

- 1) Komisariat Policji w Murowanej Goślinie,
- 2) Straż Miejska w Murowanej Goślinie,
- 3) Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu,
- 4) dysponowane Ochotnicze Straże Pożarne z terenu powiatu poznańskiego,
- 5) Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego,
- 6) Wojewódzkie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Poznaniu,
- 7) siły i środki jednostek organizacyjnych miasta.

W celu zapewnienia i poprawy bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych na terenie gminy Murowana Goślina należy podjąć następujące działania:

- 1) zwiększenie ochrony osób kąpiących się, miejsc wykorzystywanych do kąpieli oraz użytkowników jednostek pływających (prowadzenie działań ratowniczych na wezwanie, patrole prewencyjne Policji i Straży Miejskiej, właściwe zabezpieczenie imprez sportowych i turystycznych na wodzie);
- 2) ograniczanie zagrożeń wynikających z występowania obszarów i obiektów niebezpiecznych dla żeglugi (upowszechnianie informacji o miejscach niebezpiecznych);
- 3) doskonalenie sprawności działania służb ratowniczych (prowadzenie szkoleń i ćwiczeń);
- 4) działania edukacyjne (edukacja na temat zagrożeń związanych z wodą, jak bezpiecznie korzystać z kąpielisk, kształtowanie odpowiednich zachowań, zajęcia szkoleniowe);
- 5) doskonalenie technicznych i organizacyjnych warunków prowadzenia akcji ratowniczych i zabezpieczających (usprawnienie przepływu informacji, przeprowadzanie praktycznych sprawdzianów służb);
- 6) doskonalenie współdziałania służb w zakresie poprawy bezpieczeństwa na wodach (prowadzenie wspólnych szkoleń, ćwiczeń i kampanii informacyjnych, organizowanie wspólnych patroli);
- 7) podjęcie czynności przez właścicieli oraz zarządców obszarów wodnych w zakresie właściwego i zgodnego z obowiązującymi przepisami ich oznakowania i zabezpieczenia, w szczególności miejsc w których kąpiel jest niedozwolona lub niebezpieczna;
- 8) wyeliminowanie stwierdzonych dotychczas zagrożeń bezpiecznego użytkowania Miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli w Kamińsku.

Dla wzmocnienia bezpieczeństwa nad wodą funkcjonariusze organizują (szczególnie w szkołach) szereg akcji edukacyjnych m. in. „Bezpieczne Wakacje” w ramach programu „Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży 2023”, w trakcie których

informują o niebezpieczeństwach związanych z wypoczynkiem nad wodą oraz kształtują odpowiednie zachowania podczas letniego wypoczynku. Ponadto, również w szkołach przeprowadzane są pogadanki oraz szkolenia w ramach ochrony przeciwpożarowej i z udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej.

Źródło pomocnicze:

1. Zmiany powierzchni i powierzchni lustra wody jeziora Kamińsko (Nadleśnictwo Doświadczalne Zielonka) na przestrzeni ostatnich 150 lat, Monika Konatowska, Paweł Rutkowski; Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej R. 10. Zeszyt 2 (18)/2008; dostęp 2009-02-04.

BURMISTRZ

Justyna Radomska